

N:o 24.

Af herr **Ölander**, om inrättande af en särskild hofrätt i någon af Norrlands städer.

Uti Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t föreslagit att förflytta en division af Göta till Svea hofrätt samt begärt beviljande af dertill erforderliga medel. Orsaken härtill uppgifves vara, att det arbete, som tillförts Göta hofrätt genom instämnda, vädjade och medelst besvär inkomna mål under senare tider, år efter år undergått en fortgående förminskning, under det att antalet på enahanda sätt vid Svea hofrätt anhängiggjorda mål samtidigt ökats i sådan grad, att sistnämnda hofrätt, ehuru den förstärkts med en sjettedivision, likväl icke medhunnit det ökade arbetet, hvarigenom betydande balanser uppstått, som måst afarbetas af en extra sjunde division. Dessa ökade göromål hafva, efter hvad den förebragta utredningen utvisar, nästan utslutande tillförts hofrätten från de norrländska provinserna, hvilkas växande folkmängd och mer och mer utvecklade näringslif på senare tider åstadkommit rättstvister i betydligt större mängd än förut varit fallet. Om de särskilda hofrätterna inom mellersta och södra Sverige haft till ändamål att hvar inom sin ort underlätta möjligheten för rättsökande parter att med mindre omgång och tidsutdrägt och på ett bekvämare sätt än genom anlitan af en central öfverdomstol få sina rättstvister pröfvade i högre instans, så har denna förmån helt och hållet undandragits Norrland. Att detta skett under en tid, då nämnda landsdel ännu var glest bebyggd, medan dess näringslif ännu var ringa utveckladt och innan några industriella anläggningar af betydelse der förekommo, är ju icke något anmärkningsvärdt och kunde väl ej heller då medföra några känbara olägenheter, men under nuvarande förhållanden torde det väl knappast finnas någon ort inom Sverige, som mera än Norrland är i behof af denna förmån, hvilken den hittills måst sakna,

men som mellersta och södra Sverige under så lång tid fått tillgodonjuta. Utom de fördelar i allmänhet, som genom tillvaron af öfverdomstol inom en ort tillskyndas denna, skulle i fråga om Norrland äfven tillkomma något annat, som är af den allra största betydelse. Norrlands industri och dess derur uppkomna affärsförhållanden äro af en beskaffenhet, som i mycket skiljer sig från hvad i sådant afseende förekommer inom öfriga delar af landet, och de rättstvister, som der uppstå, få derigenom också helt naturligt en säregen, från tvister inom mellersta och södra Sverige skild karakter, för hvars bedömande erfordras inblick i och kännedom om de norrländska förhållandena. En särskild hofrätt för Norrland skulle sålunda hafva till uppgift icke blott, såsom de öfriga hofrätterna, att genom de mindre afstånden mellan underrätterna och sätet för öfverdomstolen lemna ortens befolkning ett lättare och beqvämare tillträde till denna sistnämnda, utan äfven och måhända hufvudsakligast att lemna domstolens ledamöter tillfälle att sätta sig mera in i och erhålla en noggrannare kunskap om dessa för orten speciella förhållanden, än som kan vara möjligt på en långt aflägsen plats, der dessa förhållanden äro okända. Att en sådan kännedom skulle åstadkomma en säkrare och rättvisare rättskipning och undanrödja många tillfällen till misstag och missuppfattningar, lider ju intet tvifvel.

Då nu den genom det ökade antalet mål från Norrland ökade arbetsbördan för Svea hofrätt gör en ändrad fördelning af hofrätternas arbetskrafter erforderlig, synes tiden vara inne att påpeka nu nämnda förhållanden och söka, till en början åtminstone, förhindra vidtagande af åtgärder, som kunde till en lång framtid uppskjuta förverkligandet af nu ifrågavarande önskemål, och hvilka, om de också i någon mån utjemna den hopade arbetsbördan, likväl ej undanrödja de anmärkta olägenheterna i öfrigt. De skola, enligt mitt förmenande, tvärt om åstadkomma andra, icke mindre olägenheter. En så stor personal och en så vidlyftig apparat, som Svea hofrätt genom tillförande till densamma af ytterligare en division komme att erhålla, skulle icke kunna vara för ändamålet lämpliga. Formerna blifva för tunga och långsamma, sammanhållningen slappas, kontrollen försvåras och det, så att säga, administrativa arbetet inom hofrätten kommer att sakna tillräckliga arbetskrafter, äfven om, såsom föreslaget blifvit, en andra aktuarietjenst skulle inrättas.

Lämpligare i alla afseenden än den föreslagna öfverflyttningen vore sålunda inrättandet af en särskild hofrätt för Norrland. Den skulle komma att tillgodose ett länge känt behof för en landsdel, som i fråga om näringslif och ekonomisk utveckling fullt kan jämföras med hvilken annan af Sveriges provinser som helst.

De härmed förenade kostnaderna behöfva icke blifva af någon större betydelse. Likasom inom Göta hofrätt, äro äfven de yngsta ledamöterna inom Svea hofrätt underkastade skyldigheten att låta sig till annan hofrätt förflyttas. Den nya hofrätten kunde således bildas dels af en division från Svea hofrätt och dels af den nu till öfverflyttning föreslagna divisionen från Göta hofrätt. Den föreslagna andra aktuariefattningen inom Svea hofrätt kunde utbytas mot en aktuariefattning inom den nya hofrätten, och de få kostnader, som till aflöning åt öfriga tjenstemän erfordras, äfvensom kostnaderna för lämplig lokal, kunna väl ej vara så afsevärda, att ett så viktigt mål, som det nu ifrågasatta, derför bör åsidosättas.

Jag tager mig sålunda härmed friheten föreslå,

att Riksdagen ville, med afslag å Kongl. Maj:ts ifrågasatt varande proposition, i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes efter föregående utredning för en kommande Riksdag göra framställning om beviljande af erforderliga medel för inrättandet i någon af de norrländska städerna af en särskild hofrätt för Norrland.

Stockholm den 27 januari 1896.

A. H. Ölander.

N:o 25.

Af herr Ölander, om lagstiftningsåtgärder i syfte att hindra missbruk vid försäljning af maltdrycker.

Genom kongl. förordningen den 2 juni 1893 är föreskrifvet, att ingen må på landet utan särskildt tillstånd till afhemtning försälja maltdrycker till mindre myckenhet än tio liter. Man har derigenom velat förhindra den ut-